

EUPEO – evropski opazovalnik za športno vzgojo

Gregor Jurak, Vedrana Sember

European
Physical Education
Observatory

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za šport

Cilj

Vzpostaviti sistem spremljanja z razvojem:

- 1) spletne strani EuPEO <http://www.eupeo.eu/>,
- 2) priročnika za zunanje spremljanje na ravni celotne države (MEA)
- 3) orodja za pripravo in zagotavljanje notranjega spremljanja kakovosti ŠV in ŠŠ na ravni šole (TIM).

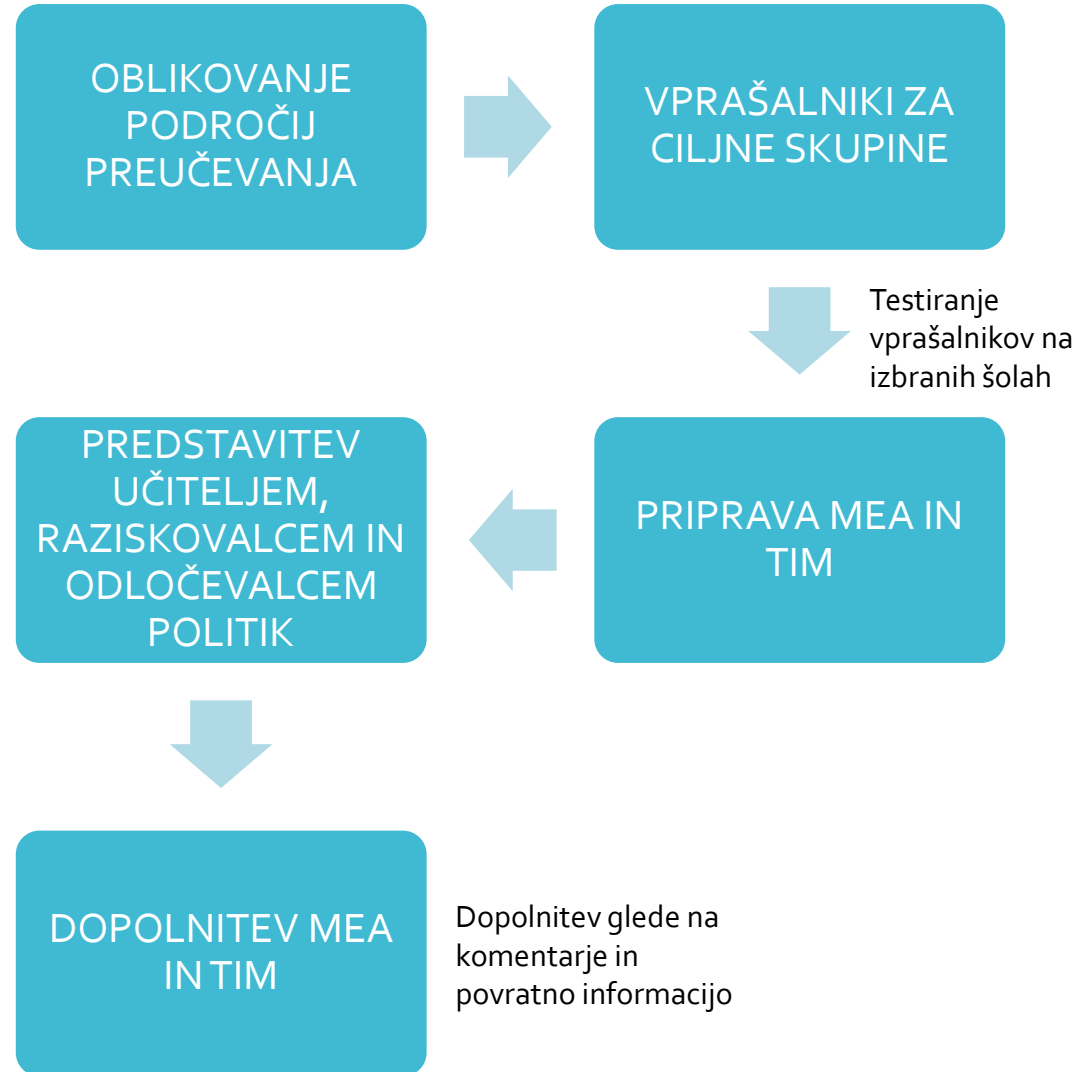
Zakaj, čemu?

- Evropsko združenje za športno vzgojo (EUPEA) je ugotovilo, da obstaja znotraj Evrope **raznolikost** v izvedbi športne vzgoje v šoli (ŠV), šolskega športa (ŠŠ) in drugih oblik telesnih dejavnosti v šoli, zato je izpostavilo pomen **vzpostavitve sistematičnega spremljanja ŠV in telesne dejavnosti za krepitev zdravja (HEPA)**.

Partnerji

- Univerza v Lizboni, Fakulteta za kineziologijo (Laboratorij za pedagogiko), Portugalska
- Portugalsko društvo za športno vzgojo (SPEF), Portugaska
- Evropsko združenje za športno vzgoje (EUPEA), Švica
- Inštitut Willibald Gebhardt, Nemčija
- Nemško društvo športnih pedagogov (DSLVL), Nemčija
- Švicarski inštitut za šport, Univerza v Bernu, Nemčija
- Švicarsko združenje športnih pedagogov (SNPEA), Švica
- Fakulteta za šport, Univerza v Ljubljani, Slovenija
- Fakulteta za telesno kulturo Palackeho, Univerza v Olomouc, Češka
- Madžarsko združenje športnih pedagogov, Madžarska
- Francosko združenje športnih pedagogov, Francija
- Fakulteta za izobraževanje, Univerza v Corku, Irska

Shema projekta

1) Razvoj sledečih vprašalnikov:

- NELAS (Nacionalno preverjanje znanja)
- ECQ (Evropski vprašalnik za državo)
- ESQ (Evropski vprašalnik za šolo)

- Vprašalnike so izpolnjevali učitelji na šolah – ESQ in NELAS (v SLO 12 učiteljev, ki poučujejo v 9.r. OŠ) in predstavniki predmeta šport/športne vzgoje na državni ravni – ECQ in NELAS.

IR₂

- 1) rezultati vprašalnikov in pripadajoče analize za 8 držav:

Češka, Francija, Nemčija, Irska, Portugalska, Slovenija, Švica in Nizozemska.

Nacionalne strategije za ŠV

- 4 države imajo strategije za ŠV regulirano s strani države
- odgovornost za strategijo ŠV je v vseh državah različna
- najmočnejša podpora je zagotovljena v obliki smernic za načrtovanje objektov, stalnega strokovnega spopolnjevanja in zakonodajni okvir
- dve državi sta poročali, da je NELAS in šolsko vrednotenje del nacionalne strategije
- NELAS je kot obvezno orodje prisoten v zadnjem letu izobraževanja v 4 sodelujočih državah (50%). V vseh državah je telesna dejavnost edina skupna točka.

Izobraževanje

V večini držav je **potrebna magistrska izobrazba za poučevanje v šoli**, ki traja od 4 do 6 let.

Glavne pričakovane kompetence bodočih učiteljev ŠV so učna praksa in vključevanje skupnosti v šolo.

Obvezna praksa v šoli med izobraževanjem je prisotna v sedmih državah (od osmih držav vključenih v projekt EuPEO).

Za začetno izobraževanje so po večini zadolžene visokošolske ustanove, kjer morajo imeti učitelji/profesorji, ki izobražujejo bodoče učitelje, najmanj diplomo.

V štirih sodelujočih državah je **pripravnništvo del izobraževanja učiteljev ŠV, ki v povprečju traja 13 mesecev**. Pripravnništvo je v teh državah v domeni več institucij, za njen zaključek pa je vedno potrebna **končna ocena oz. strokovni izpit**.

Stalno strokovno spopolnjevanje je prisotno v vseh sodelujočih državah, **obvezno** pa je le **v dveh državah**. Za stalno strokovno spopolnjevanje so zadolženi visokošolski zavodi, nacionalne panožne zveze in strokovna združenja.

Prožnost kurikuluma

- **ŠV je obvezna na vseh stopnjah izobraževanja**, z namenskim časom, učnimi rezultati na ravni države, pedagoškimi načeli in smernicami za ocenjevanje. Občasno tudi s smernicami za zunanje ocenjevanje.
- Večina učnih načrtov za ŠV vključuje **različne gibalne dejavnosti in druga področja osebnih in socialnih kompetenc ter zahteva razvoj telesnega fitnesa šolarjev**.
- **Ocenjevanje** in preverjanje znanja je pri ŠV v glavnem odvisno od kombinacije različnih sistemov, **brez prisotnosti normativnih vrednosti** (npr. št. ponovitev, čas izvedbe) kot izključno merilo.
- Manjše število šol zagotavlja dodatne priložnosti za telesno dejavnost in stremijo k bolj kvalitetni ŠV in šolskemu športu (aktivni odmori, aktivni prihod in odhod v šolo...).
- Večino formalnih in neformalnih telesnih dejavnosti izvaja učitelj ŠV ali trener, s čim šole stremijo k bolj kakovostnemu pogledu na ŠV.

IR3 – MEA (Priročnik za zunanje spremljanje)

Sestavljen iz:

- *ECQ (vprašalnika za državo)*
- *ESQ (vprašalnika za šolo)*
- *EPO (vprašalnika za učence)*
- *EuLAS-T (evropski sistem ocenjevanja učenja – učitelj)*

IR₄ – TIM (orodje na notranje spremljanje)

Sestavljen iz:

- *Eupeo vprašalnik za šolo (ESQ)*
- *EuPEO vprašalnik za učence (EPQ)*
- *Evropski sistem ocenjevanja učenja – učitelji in učenci (EuLAS-T in EuLAS-P)*
 - *Telesna dejavnost*
 - *Z zdravjem povezan fitnes*
 - *Telesna samopodoba – EuLAS – p*

IR₄ – TIM (Priročnik za zunanje spremljanje)

Sestavljen iz:

- *ECQ (vprašalnika za državo)*
- *ESQ (vprašalnika za šolo)*
- *EPO (vprašalnika za učence)*
- *EuLAS-T (evropski sistem ocenjevanja učenja – učitelj)*

Struktura vprašalnikov – ECQ

- **Evropski vprašalnik za državo (ECQ)** je spletni anonimni vprašalnik preveden/interpretiran iz angleščine v slovenščino, na katerega odgovarjajo predstavniki športne vzgoje v državi. Vprašanja se nanašajo na trenutno stanje in umeščenost predmeta v državi:
 1. **Značilnosti šolskega okolja** – vsebuje eno kategorijo s petimi kazalniki.
 2. **Vladno politiko v športni vzgoji** – vsebuje dve kategoriji (obstoj in podpora) s po dvema kazalnikoma.
 3. **Izobraževanje učiteljev** – vsebuje tri kategorije (začetno učiteljevo izobraževanje, pripravništvo in stalno strokovno spopolnjevanje) s skupaj osmimi kazalniki.
 4. **Opolnomočenje učiteljev** – vsebuje eno kategorijo (demografski podatki o učiteljih) z dvema kazalnikoma (število in razporeditev).
 5. **Fleksibilnost kurikulumu** – vsebuje osem kategorij, od tega dve za ECQ (športna vzgoja in šolski šport) in šest kategorij za NELAS (splošne informacije, prisotnost, telesna domena, psihološka domena, sociološka domena in kognitivna domena).

Struktura vprašalnikov – EPQ in ESQ

- **EuPEO vprašalnik za učence (EPQ)** (*ang. European Pupils Questionnaire*) je spletni anonimni vprašalnik, preveden iz angleščine v slovenščino, na katerega odgovarjajo učenci 9. razreda osnovnih šol. EPQ se pretežno osredotoča na **prožnost kurikulumu**. V vprašalnik EPQ je vključen tudi vprašalnik EuLAS-P.
- **EuPEO vprašalnik za šolo (ESQ)** (*ang. European School Questionnaire*) je spletni anonimni vprašalnik preveden iz angleščine v slovenščino, na katerega odgovarjajo člani aktivov športne vzgoje slovenskih šol. Vprašalnik se osredotoča na **značilnosti šolskega okolja, prožnost kurikulumu, partnerstva v lokalnem okolju, športne objekte, športne pripomočke, vire in opolnomočenje učiteljev**.

Struktura vprašalnikov – EuLAS

- **Evropski sistem ocenjevanja učenja (EuLAS)** je spletni anonimni vprašalnik, preveden iz angleščine v slovenščino, na katerega odgovarjajo učenci 9. razreda osnovnih šol in njihovi učitelji športne vzgoje. Osredotoča se na **učne izide pri športni vzgoji**: (1) z zdravjem povezan telesni fitnes, (2) telesna dejavnost in (3) gibalna pismenost, in služi kot platforma za beleženje rezultatov učenja, doseženih glede na vnaprej določene kriterije.
- **Evropski sistem ocenjevanja učenja – učitelji (EuLAS – T)** Osredotočen je na tri učne razsežnosti in dve pogosti področji učnega načrta: (1) z zdravjem povezan telesni fitnes, (2) telesna dejavnost kot platforma za beleženje rezultatov učenja, doseženih glede na vnaprej določene kriterije.
- **Evropski sistem ocenjevanja učenja – učenci (EuLAS – P)**
- EuLAS-P je umeščen v EuPEO vprašalnik za učence EPQ. EuLAS – P se osredotoča na dimenzije učenja, ki so določene z učnim načrtom za predmet šport (predvsem se osredotoča na telesne kompetence) in služi kot platforma za **samo-zaznavo učenja**.

Uporaba orodij MEA in TIM

ZBIRANJE PODATKOV za EPQ v sklopu MEA in TIM

- Vodja aktiva ŠV je s strani nacionalnega partnerja EuPEO prejel **tiskano verzijo vprašalnika ali hiperpovezavo do spletnega vprašalnika ESQ**.
- Pri spletnem reševanju vprašalnika ESQ z **dodeljeno kodo** lahko učitelji prekinejo reševanje vprašalnika in se kasneje tudi vrnejo k reševanju vprašalnika. Po končanem reševanju ESQ so bili podatki poslani **v centralno zbirko** podatkov EuPEO.
- Tiskani vprašalnik (način papir – svinčnik) so reševali vodje aktivov ŠV izbranih šol. Nacionalni predstavnik in sodelujoči pri projektu EuPEO so bili odgovorni za prenos podatkov v elektronsko verzijo vprašalnika ESQ s pooblastili vodje projekta EuPEO. Po končanem vnosu so bili podatki takoj poslani v centralno zbirko podatkov EuPEO.

Uporaba orodij MEA in TIM

2%

Značilnosti Šolskega Okolja

*Država

Pokrajina

Not applicable for Slovenia

*Okrožje

Not applicable for Slovenia

Izobraževalne stopnje zastopane v šoli

Če je vaša šola podružniška, navedite katero stopnjo izobraževanja pokriva:

a) Podružniška šola

Uporaba orodij MEA in TIM

ZBIRANJE PODATKOV za vse vprašalnike

- Vodja aktiva ŠV (ESQ)/nacionalni predstavnik (ECQ) je s strani nacionalnega partnerja EuPEO prejel **tiskano verzijo vprašalnika** ali **hiperpovezavo** do spletnega vprašalnika ESQ/ECQ.
- Pri spletnem reševanju vprašalnika z **dodeljeno kodo** lahko prekinemo reševanje vprašalnika in se kasneje vrnemo k reševanju vprašalnika. Po končanem reševanju ESQ so bili podatki poslani v centralno zbirko podatkov EuPEO.
- Tiskani vprašalnik (način papir – svinčnik) so reševali vodje aktivov ŠV izbranih šol. Nacionalni predstavnik in sodelujoči pri projektu EuPEO so bili odgovorni za prenos podatkov v elektronsko verzijo vprašalnika ESQ s pooblastili vodje projekta EuPEO. Po končanem vnosu so bili podatki takoj poslani v centralno zbirko podatkov EuPEO.

Vključene šole

Osnovna šola Vojke Šmuc, Izola (prvi in drugi krog)

Osnovna šola Cvetka Golarja, Škofja Loka (prvi in drugi krog)

Osnovna šola Janka Glazerja, Ruše

Osnovna šola Draga Kobala, Maribor

Osnovna šola borcev za severno mejo Maribor

Osnovna šola Rovte, Rovte

Osnovna šola Kolezija, Ljubljana

Osnovna šola Šmartno pri Litiji, Litija

Osnovna šola dr. Alojzija Šuštarja, Ljubljana

Osnovna šola Mesto, Škofja Loka

Osnovna šola Matije Valjavca, Preddvor

Osnovna šola Griže pri Celju, Griže

Osnovna šola Brežice, Brežice

Osnovna šola Milojke Štrukelj, Nova Gorica

Osnovna šola Hrušavec, Šentjur

Povratna informacija šolam

Slovenski štirinajstletniki v povprečju:

- skočijo $176,7 \pm 24,1$ cm v daljino z mesta (bolje od evropskega povprečja vključenih držav)
- tečejo $2,3 \pm 0,4$ min na 600m (bolje od evropskega povprečja vključenih držav)
- dosežejo najboljši rezultat v primerjavi z ostalimi državami v športnih igrah,
- 38% staršev štirinajstletnikov ima končano vsaj diplomu
- 47,5% štirinajstletnikov je izjemno zadovoljna z urami športa v njihovi šoli
- 87,7% štirinajstletnikov sodeluje v športnih dnevih
- 81,1% vključenih slovenskih šol organizira aktivni odmor
- 50% štirinajstletnikov sodeluje v šolskih športnih tekmovanjih

Izkušnje
vključenih šol
in uporabnost
za slovenske
šole

Niki Antolovič Seyfert, prof. šp.vzg.

Osnovna šola Vojke Šmuc, Izola

HVALA ZA VAŠO POZORNOST